

Granskning av årsredovisning 2011

Landstingets revisorer, har med hjälp av sakkunnigt biträde, granskat landstingets årsredovisning för år 2011.

Revisorerna har bland annat i uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande, vari ingår att bedöma om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna, enligt kommunallagen, bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser såväl de finansiella målen som målen för verksamheten.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat om avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar förvaltningsberättelse, resultaträkning, kassaflödesanalys, balansräkning samt sammanställd redovisning. Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv, för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel, som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar, på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlag för den information som ingår i årsredovisningen.

Resultatet av granskningen redovisas i granskningsrapport "Granskning av årsredovisning 2011", daterad april 2012, vilken härmed överlämnas.

Landstingets revisorer vill, till följd av granskningens resultat, lyfta nedanstående frågor tillsammans med revisorernas bedömningar och rekommendationer.

Revisorernas bedömning

Revisorernas övergripande bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt - redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning samt

- uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Denna bedömning grundar sig på att årsredovisningen omfattar ett sifferbokslut, som uppfyller kraven i lagen om kommunal redovisning, det vill säga ett bokslut utifrån *blandmodellen*.

Revisorerna bedömer sammanfattningsvis även

– att räkenskaperna enligt *fullfonderingsmodellen* inte uppfyller lagen om kommunal redovisning vad avser redovisningen av pensionerna

– att bokföringen av ett genomsnitt för tre år, avseende basbeloppseffekt och så kallad bromseffekt för pensionerna samt bokföringen av RIPS-effekten, inte överensstämmer med god redovisningssed

– att landstingets ekonomiska situation är god och att landstinget lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och ligger väl till i jämförelser med andra landstings finansiella situation

– att resultaten beträffande målen och systemmätetalen för verksamheten, utifrån rapporteringen i årsredovisningen, inte fullt ut är förenliga med de mål landstingsfullmäktige beslutat om. En positiv utveckling är att ett bättre resultat redovisas för drygt 50 % av målen, i jämförelse med resultatet för år 2010.

Revisorerna konstaterar att de av fullmäktige beslutade finansiella målen uppnås.

Revisorernas övergripande bedömningar grundar sig på följande bedömningar av de revisionsfrågor, som ingår i granskningen.

Lämnar årsredovisningen upplysningar om verksamhetens utfall, finansiering och den ekonomiska ställningen?

Revisorernas bedömning är att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i lag om kommunal redovisning, KRL. Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen i årsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av landstingets ekonomi och dess utveckling.

Revisorerna konstaterar att granskningen visar att den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron förbättrats sedan årsredovisning 2010 och nu görs i enlighet med KRL, innebärande att sjukfrånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt är åldersindelad.

Av granskningsrapporten framgår områden där förbättringar bedöms kunna göras till exempel vad gäller förväntad utveckling/framtidsutsikter.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat om avseende god ekonomisk hushållning?

Revisorerna konstaterar att de av fullmäktige beslutade finansiella målen uppnås. Att målet om en resultatnivå på 2,0 % av skatter och statsbidrag uppnåtts beror dock, enligt granskningen, på att de ökade kostnaderna på grund av sänkt diskonteringsränta inte redovisas över resultaträkningen.

Beträffande verksamhetsmålen är revisorernas bedömning att redovisningen av måluppfyllelsen för angivna systemmätetal sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt.

Enligt årsredovisningen är 82 % av målen helt eller delvis är uppfyllda, vilket revisorerna bedömer indikerar att verksamhetsstyrningen är verkningsfull. Revisorerna konstaterar samtidigt att endast 52 % av målen uppnås samt att 18 % inte uppnås. Revisorernas bedömning är därför att måluppfyllelsen inte fullt ut är förenlig med de mål om god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat om.

En positiv utveckling är att ett bättre resultat redovisas för drygt 50 % av målen, i jämförelse med resultatet för år 2010. Positivt är även att måluppfyllelsen för de övergripande strategiska målen nu redovisas. Revisorerna har dock inte, med hjälp av denna redovisning, kunnat bedöma graden av måluppfyllelse beträffande de strategiska målen.

Revisorerna konstaterar att det förekommer systemmätetal vars resultat inte kan bedömas eller fullt ut värderas samt vars gränsvärden inte är definierade.

Målen inom hälso- och sjukvården samt tandvården, om att nettokostnaderna per verksamhetsområde inte ska överstiga budget, uppnås inte. Revisorerna understryker vikten av att landstingsstyrelsen vidtar åtgärder, så att nettokostnaden per verksamhetsområde inom dessa förvaltningar, i enlighet med de av fullmäktige fastställda målen, inte överstiger budget.

Revisorerna rekommenderar

- att fortsätta åtgärder vidtas för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen
- att resultatredovisningen utvecklas, så att samtliga systemmätetal ges gränsvärden och tydligt kan bedömas/värderas per verksamhetsår

- att en tydligare redovisning görs av de mål som ska uppnås senare än det år årsredovisningen avser
- att det av årsredovisningen framgår om det finns handlingsplaner för de mål som inte uppnås
- att en vidareutveckling sker av beskrivningen av måluppfyllelsen för de övergripande strategiska målen, i syfte att dessa tydligare ska kunna utvärderas.

Har balanskravet uppfyllts?

Revisorerna konstaterar att balanskravet har uppfyllts.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisorernas bedömning är att resultaträkningen, som redovisar pensionerna enligt *blandmodellen*, i allt väsentligt uppfyller kraven i lag om kommunal redovisning och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Bedömningen är att resultaträkningen, som visar *fullfonderingsmodellen*, avviker från lag om kommunal redovisning och god redovisningssed med avseende på redovisningen av pensionerna, inklusive hanteringen av basbeloppseffekten och den så kallade bromseffekten. För dessa två poster tillämpas ett genomsnitt för perioden 2010-2012. Granskningen visar att RIPS-effekten inte resultatförts utan bokförts direkt mot eget kapital, vilket inte bedöms överensstämma med god redovisningssed.

Revisorerna bedömer att balansräkningen, som är upprättad i enlighet med *blandmodellen*, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Revisorernas bedömning är däremot att balansräkningen, som är upprättad enligt *fullfonderingsmodellen*, avviker från lag om kommunal redovisning och god redovisningssed med avseende på redovisningen av pensionerna, inklusive hanteringen (snittningen) av basbeloppseffekt och bromseffekt. Bedömningen är även att bokföringen av RIPS-effekten inte överensstämmer med god redovisningssed.

Beträffande fordringar konstaterar revisorerna att granskningen visar att folktandvården under året genomfört omfattande åtgärder för att utreda differenser mellan vissa konton och försystemen och att avstämningsmodeller nu finns, med undantag för två konton.

Frågor till landstingsstyrelsen

- Vilka insatser avser landstingsstyrelsen vidta för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen av verksamhetsmålen?
- Vilka åtgärder avser landstingsstyrelsen vidta för att utveckla resultatstyrningen, så att samtliga systemmätetal ges gränsvärden och tydligt kan bedömas/värderas per verksamhetsår?
- Vilka åtgärder avser landstingsstyrelsen vidta, för att nettokostnaden per verksamhetsområde inom hälso- och sjukvården och tandvården, i enlighet med de av fullmäktige fastställda målen, inte ska överstiga budget?
- Vilka bedömningar gör landstingsstyrelsen av de avvikelser som, enligt granskningsrapporten och revisorernas bedömningar, görs från god redovisningssed?
- Vilka åtgärder avser landstingsstyrelsen vidta för att komma tillrätta med dessa avvikelser?
- Avser landstingsstyrelsen vidta några övriga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer och det resultat som redovisas i granskningen?

Svar från landstingsstyrelsen

Revisorerna önskar svar från landstingsstyrelsen på ovanstående frågor senast 2012-09-01.

Doris Johansson
Ordförande

Arnold Carlzon
Vice ordförande